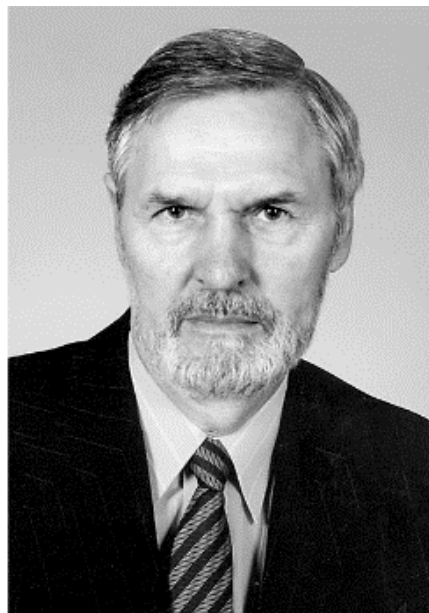

**VU Profesorių emeritų klubo narių
susitikimas su įdomiu žmogumi Vilniaus universiteto botanikos sode Kairėnuose
2026 m. gegužės 14 d.**

Jau tapo tradicija gegužės mėnesį alyvoms žydint susitikimą su įdomiu žmogumi rengti Universiteto botanikos sode Kairėnuose. Šiemet gegužės 14 dieną alyvos dar nespėjo pražysti, bet žydėjo obelys. Į jį susirinko trys dešimtys mūsų universiteto ir VGTU profesorių emeritų klubų narių.

Renginio pradžioje (irgi tradiciškai) pasveikinome mūsų klubo jubilatus, atšventusius garbingą 85-ųjų metų sukaktį metų pradžioje. Profesorių emeritą Algirdą Jurgaitį klubo vardu pasveikino prof. Robert Mokrik:

Profesorius **Algirdas Jurgaitis** gimė 1941 m. balandžio 28 d. Šiauliuose. 1958 m. baigė Šiaulių 5-ąją vidurinę mokyklą. 1958–1963 m. studijavo Vilniaus universiteto (VU) Gamtos mokslų fakultete ir įgijo inžinieriaus geologo kvalifikaciją.

Dar būdamas studentu, 1962 m. pradėjo dirbti Lietuvos geologijos institute (GI), dirbo jaunesnioju ir vyresnioju laborantu bei jaunesnioju mokslo darbuotoju mineralinių išteklių sektoriuje. Nuo 1968 m. toliau dirbo vyresnioju mokslo darbuotoju mineralinių išteklių skyriuje, o 1969–1976 m. – mineralinių išteklių ekonomikos sektoriaus vadovu, 1976–1980 m. – geologijos ir ekonominių tyrimų sektoriaus vadovu, o 1980–1983 m. – kvartero geologijos ir mineralinių išteklių

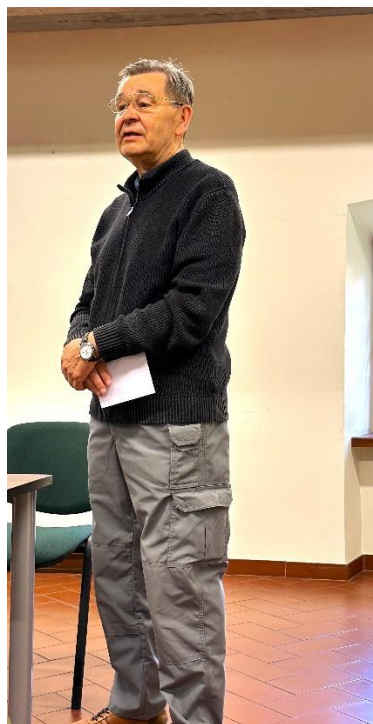
sektorius vadovu. 1983 m. pradėjo dirbti profesoriumi ir Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos katedros vedėju VU Gamtos mokslų fakultete, o nuo 1993 iki 2008 m. buvo tos pačios katedros profesorius. 1967 m. VU apgynė geol.- mineralogijos mokslų kandidato (dabar daktaro) disertaciją „Lietuvos TSR neopleistoceno žvyro genetiniai tipai ir jų litologinė charakteristika“ ir 1981 m. Leningrade Sąjunginiame A. Karpinskio vardo geologijos mokslinio tyrimo institute (VSEGEI) – apgynė geol.- mineralogijos mokslų daktaro (dabar habilituoto daktaro) disertaciją „Fliuvioglacialinių nuogulų litogenezė ir panaudojimo perspektyvos (Pabaltijo ir Šiaurinės Baltarusijos pavyzdžiu“)“. 1989 m. Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija suteikė jam geologijos krypties profesoriaus vardą, 2007 m. VU Senatas - profesoriaus emerito statusą.

Tyrinėjo kvartero laikotarpio Lietuvos fliuvioglacialinių nuosėdų sedimentacijos sąlygas, kurios, tirpstant ledynams, suformavo smėlingas lygumas, įdubas ir ozus, primenančius ištisines kalnų grandines, kuriose kaupėsi smėlingos nuosėdos su mažu molio kiekiu. Nagrinėjo nuosėdų mineraloginę – petrografinę sudėtį, vietinių nerūdinių naudingųjų iškasenų gavybos ir jų panaudojimo klausimus. Patobulino tirpstančių ledynų kraštinių zonų fliuvioglacialinių nuogulų genetinę klasifikaciją, parengė Pabaltijo nemetalinių naudingųjų iškasenų prognozinę žemėlapi (mastelis 1:500 000, su kitais 1991). Jis buvo trijų mokslo daktarų mokslinis vadovas, paskelbė apie 140 mokslo publikacijų. Svarbiausi leidiniai: *Lietuvos žvyro genetiniai tipai ir litologija* (1969, rusų kalba), *Pabaltijo fliuvioglacialinių nuogulų sluoksniuotos tekstūros* (su kitais, 1982, rusų kalba), *Paskutiniojo žemyninio apledėjimo srities fliuvioglacialinių nuogulų litogenezė* (1984, rusų kalba), *Ledyninių nuogulų litologija ir sedimentacija* (su P. Šinkūnu, 1998), *Lietuvos žemės gelmių raida ir ištekliai* (su kitais, 2004), *Geologinės aplinkos raida Lietuvoje* (Evolution of Geological Environment in Lithuania 2005, su kitais).

Lietuvos geologų sąjungos (LGS) pirmininkas (1991–1995), LGS garbės narys (1998), Lietuvos nacionalinio geologų komiteto pirmininko pavaduotojas (1992–2004), Tarptautinės kvartero tyrimų sąjungos (INQUA) Lietuvos komiteto pirmininkas (1995–2001), Vilniaus universiteto Tarybos ir Senato narys (1990–2006), Vilniaus universiteto Tarybos mokslinis sekretorius (1993–1996), Lietuvos MA narys ekspertas (1999-2009), Lietuvos mokslo tarybos ekspertas (2003–2007). Žurnalo „Litosfera“ atsakingasis redaktorius (1997-2003), žurnalo „Geologija“ redaktorių kolegijos narys (1993-2014). Dalyvavo tarptautiniuose geologijos kongresuose (IGC): 1993 m. – Strasbūre, 1996 m. – Pekine, 2000 m. – Rio de Žaneire ir INQUA kongresuose: 1978 m. – Birmingeme, 1982 m. – Maskvoje, 1987 m. – Otavoje, 1995 m. – Berlyne, 1999 m. – Durbane.

Apdovanotas Antano Giedraičio geologijos fondo garbės ženklu *Auksinis geologo plaktukas* (2020).

VU Rektorius profesoriaus R. Petrausko sveikinimą įteikė VU PE Klubo prezidentas prof. V. Kučinskas: Linkime Jums kūrybinės ugnelės, įgyvendinant visus savo norus ir kuo tvirčiausios sveikatos.

Šiltus žodžius ir širdingus linkėjimus **prof. Šarūnui Raudžiui** išsakė prof. Eugenijus Manstavičius:

Gerbiamam Jubiliatui Profesoriui emeritui **ŠARŪNUI RAUDŽIUI**, sulaukusiam garbingos 85-erių metų sukakties, galima pavydėti ne tik išpūdingo stoto, bet ir nuojautos, kokiai mokslo šakai derėjo pašvęsti visą gyvenimą. Dar septintajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, vadovaujamas akademiko Laimučio Telksnio, tyrimus pradėjo nuo kompiuterių mokymo priimti sprendimus. Klasifikavimo ir vaizdų atpažinimo uždaviniai, tada sprendžiami neuroniniais tinklais paremta metodologija, buvo jo mintijimo lauke. Jubilatas buvo ir yra stebėtino produktyvumo mokslininkas, savo darbus publikuojantis solidžiuose žurnaluose, kurių pavadinimuose yra raktiniai žodžiai *Neural Networks* ar *Artificial Intelligence*. Tai buvo reikšmingos plytos, klojamos į mokslo, kurį dabar vadiname *Dirbtiniu Intelktu*, pamatus. Jų buvo per pora šimtų. Už gyvenimo nuopelnus dirbtinio intelekto srityje 2021 m. Profesorius gavo Lietuvos DI asociacijos prizą. Dar reikia paminėti keturias

knygas, iš kurių išskirsiu vieną, ypač plačiai cituojamą. Tai monografija „*Statistiniai ir neuroniniai klasifikatoriai. Integruotas jų sudarymo būdas*” (anglų k.). Ją 2001 m. išleido Springer’io leidykla Londone. Turinyje – skirtingų tipų neuroninių tinklų klasifikatoriai, vaizdų atpažinimo algoritmų tachotomija, matavimo procedūrų atlikimo galimybės, žinių optimaliai klasifikacijai išskyrimas iš neapdorotų duomenų ir kt. Knyga reikalinga teoretikams ir praktikams. Jubilato kūrybinis įnašas Google Scholar bazėje matuojamas per 4500 citavimų. Lietuvos mokslo premija Jubiliatui buvo paskirta 2003 m.

Vaisinga mokslinė veikla tęsiasi ir tapus emeritu – jau parašyta per dešimtį mokslinių straipsnių. Tarp bendraautorių matome jo sūnų profesorių Aistį, kuris, neabejoju, netrukus prašysis į mūsų klubą.

Profesorius stebėtinai ištikimas (dabar, turbūt, reiktų sakyti *tvarus*) savo pašaukimui. Vienas pastarųjų metų straipsnių *Immunology-Based Sustainable Portfolio Management* buvo publikuotas su bendraautoriais žurnale *Sustainability*. Keliama mintis vadovautis imunologijos principais finansiniuose skaičiavimuose, nes informacija apie patogenus išsaugoma imuninėje sistemoje ir pakartotinio patogenų pasirodymo atveju yra gana reikšminga. Sunku nesutikti.

Truputis faktų iš Jubilato biografijos. Gimęs Kaune (1941 02 24) intelligentų šeimoje, matematinio mąstymo įgūdžius lavino Panevėžyje, dabartinėje Balčikonio gimnazijoje pas legendinį matematikos mokytoją J. Janulionį. Vėliau buvo studijos Kauno politechnikos institute ir darbas K. Baršausko ultragarso laboratorijoje. Aspirantūra ir mokslinė karjera, prasidėjusi 1965 m. Fizikos ir matematikos institute, buvo dinamiška. Jau 1978 m. Latvijos MA Elektronikos ir skaičiavimo technikos institute apgynė technikos mokslų disertaciją (nostrifikuota habil. dr.). 1980 m. Profesorius įkūrė Duomenų analizės skyrių ir jam vadovavo iki 2009 m. Vilniaus universitete dėstė daugiamatę statistiką, vėliau – neuroninių tinklų teoriją ir kitus kursus. Perėjęs dirbti į VU 2009 m., buvo Kompiuterinio intelekto tyrimų grupės vadovas ir Informatikos katedros profesorius. Parengė apie dvi dešimtis mokslo daktarų. Jubilato mokiniai yra viešai išsakę daug gražių žodžių apie šiltą bendravimą su vadovu.

Mes, PEK nariai, tą taip pat jaučiame ir linkime Gerbiamam Profesoriumi būti energingam ir toliau dalintis žiniomis bei patirtimi.

VU PEK prezidentas taip pat įteikė VU Rektorius sveikinimą: Plurimos annos, plurimos.

Jubiliatams drauge su linkėjimais įteikėme puokštes gėlių.

Deja, dėl ligos renginyje negalėjo dalyvauti **prof. Albinas Bagdonas**. Jį klubui pristato prof. P. H. Vaitkevičius:

Su Albinu Bagdonu susipažinau 1963 metais, kai Rektorius iniciatyva buvo nutarta VU Gamtos fakultete vystyti biofizikinius mokslus. Mums reikėjo pasirinkti savo darbo kryptį. Reikėjo surasti energingų smalsių „avantiūristų“, nebijančių pradėti nežinomus darbus. Albinas kaip tik buvo toks studentas. Vadovaujama mokslo kandidato E. Naruševičiaus, mūsų grupė nutarė tirti regimųjų vaizdų suvokimo procesus. Laimei, mes nesuvokėme, kokia sudėtinga yra pasirinkta tyrimų kryptis. Rektoratas, Gamtos mokslų fakulteto dekanatas nusprendė padėti tokiems entuziastams. Buvo ieškoma galimybių išsiųsti jaunuolius į kitus universitetus, kur galima būtų pasisemti patirties. Albinas Bagdonas ir buvo vienas iš tokių studentų. Studijų Maskvos VU metu 1963-1966 m. Albinas aktyviai ieškojo, kokie tyrimai leistų jam sėkmingai dirbti norimoje kryptyje. Po studijų (1966-1969) jis tapo MVU Psichologijos fakultete prof. E. Sokolovo aspirantu. E. Sokolovas, kartu su žinomais užsienio mokslininkais (K. Pribramu, kanadiečiu D.B.Lindsley, anglu R.L. Gregory) suformavo „neuroninio modelio“ idėją. Pagal šią hipotezę, atpažįstant išorinį fizinį (pvz. regimą) stimulą, nervų sistemoje sudaromas jo „vidinis modelis“. Buvo pasiūlytas originalus metodas tirti šio vidinio modelio savybes, jo formavimo nervų sistemoje procesus. Tokie tyrimai tapo populiarūs pasaulyje. Dėka šios idėjos Prof. E. Sokolovas tapo daugelio šalių nacionalinių akademijų nariu (tarp jų ir JAV Nacionalinės akademijos). Aspirantūroje A. Bagdonas tyrė, kaip ilgalaikio stimulo veikimo metu keitėsi triušio regos ir klausos neuronų aktyvumas. Apgintoje disertacijoje buvo siūlomas neuronų aktyvumo kaitos modelis, susijęs su gyvūno orientaciniu

refleksu (tai stimulo analizės periodas) ir pripratimu (stimulo poveikis išnyksta ir analizė baigta). Tokie tyrimai turi ne tik akademinę, bet ir praktinę reikšmę, jie leidžia suprasti, kaip vyksta stimulo suvokimas, išvengti galimų suvokimo iliuzijų. Pavyzdžiui, siekiant išvengti regimų ir garsinių signalų klaidingo suvokimo R.L. Gregory šias žinias naudojo kosmonautų apmokymui. Įgytas žinias Albinas naudojo projekte, kai delfinai buvo mokomi atpažinti akustinius ir regimus signalus. Nors grįžus į Lietuvą tęsti šiuos darbus dėl techninių kliūčių buvo sunku, tačiau Albinas padėjo vystyti neurofiziologinius tyrimus psichologų tarpe, palaikė glaudų kontaktą su VU Gamtos fakulteto biofizikais.

Palaipsniui Bagdonas vis daugiau dėmesio skyrė įvairių klausimynų, testų taikymui jų adaptacijai Lietuvoje (vaikų intelekto testas, profesinių interesų klausimynas, neįgalumo nustatymo metodų adaptacija Lietuvoje...). Šie darbai turėjo didelę praktinę vertę. Tačiau, mano galva, jie bus vertingi ir adaptuojant DI metodų taikymą, kuriant atpažinimo įrenginius ir sistemas Lietuvoje. Jie leis išskirti nedidelį skaičių bazinių stimulų, reiškinių požymius reikalingų stimulų atpažinimui.

Tačiau kalbant apie Albiną Bagdoną reiktų pažymėti ir kitas jo savybes. Man teko matyti Albiną įvairiose situacijose, kai jam buvo gera, ir kai buvo labai sunku. Stebino jo stiprumas, ir gebėjimas nepalūžti. Teko susitikti ir sporte, bet ačiū Dievui, kad neteko su juo susitikti ant sambo kilimo. Jis rasdavo laiko susipažinti su naujaisiais psichofiziologinių tyrimų rezultatais, dalyvauti chore, sėkmingai rūpintis bitėmis ir sportuoti. Jis lengvai randa kalbą su visais. Manau, kad jį ilgam atsimins jo gausus studentų būrys. Linkiu Albinui sėkmės ir manau, kad emeritų klubas dar ne kartą švęs Albino jubiliejus.

Susitikimą su pakviestu įdomiu žmogumi pradėjo klubo prezidentas prof. Vaidutis Kučinskas, pristatęs Nepriklausomybės akto signatarą, politiką ir visuomenės veikėją **Petrą Vaitiekūną**, be kita ko, ir mūsų Universiteto alumną.

Profesorius ir moderavo pokalbį, išsirutuliojusį į diskusiją apie netolimą Lietuvos praeitį, dabartį ir ateitį. Pirmiausia profesoriai pageidavo išgirsti I Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimo delegato ir Sąjūdžio seimo nario nuomonę apie šiandien kartais išsakomus ganėtinai skirtingus Sąjūdžio veiklos vertinimus. Prelegentas, pabrėžęs, kad pats Sąjūdis buvęs prieštaringas, papasakojo apie sąjūdiečių pagalbą ukrainiečiams dauginant pasipriešinimo sovietiniam režimui literatūrą ir apie Lietuvos žmonių paramą, ta proga prisiminęs ir padėkojęs susitikime dalyvaujančiam profesoriui emeritui Š. Raudžiui, paaukojusiam nemenką pinigų sumą Sąjūdžiui paremti. Atsakydamas į klausimą apie Lietuvos ir Baltarusijos santykius, P. Vaitiekūnas prisiminė laikmetį, kai jam dirbant Prezidento A. M. Brazausko referentu užsienio politikai, teko bendrauti su tuometiniais Baltarusijos Liaudies fronto vadovais, reiškusiais netgi teritorines pretenzijas ir kėlusiais valstybių sienos klausimą.

Natūralu, kad pokalbis greit pakrypo į šiandienos aktualijas ir - pirmiausia - Rusijos agresiją prieš Ukrainą, juoba kad prelegentas net keletą metų buvo Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotas ambasadorius Ukrainoje. Tad, daug dėmesio skirdamas pastarųjų dešimtmečių Rusijos politikai ir teritorinėms pretenzijoms, Putino filosofiją apibūdino ne tik kaip neracionalią, bet kaip totalitarinį mesianizmą. P. Vaitiekūno nuomone, Putinas mato savo klaidą, užpuolęs Ukrainą, bet diktatorius sustoti negali. Mes Ukrainą remiame pinigais, o ukrainiečiai moka gyvybėmis. Be Ukrainos nebus Europos.

Nemažai dėmesio pokalbio metu buvo skirta Europos Sąjungos problemoms. Prelegento manymu, Europos civilizaciją gelbsti rinkimų sistema. Tačiau ateities scenarijai neaiškūs. Situacija Europoje ilgą laiką buvo tokia, kad civilizacijos ašis buvo paremta JAV lyderyste, ir iki D. Trumpo atėjimo į valdžią tokia padėtis visus tenkino. Buvo manoma, kad Europoje viskas gerai ir nėra ko rūpintis. O dabar Europoje vyksta tylioji gynybinė revoliucija. Pasaulyje šiandien dvi galybės: JAV ir Kinija. O Europos Sąjunga nėra tokia galybė. Prelegento nuomone, Europos ateitis - federacija arba konfederacija, gal Jungtinės Europos valstijos?

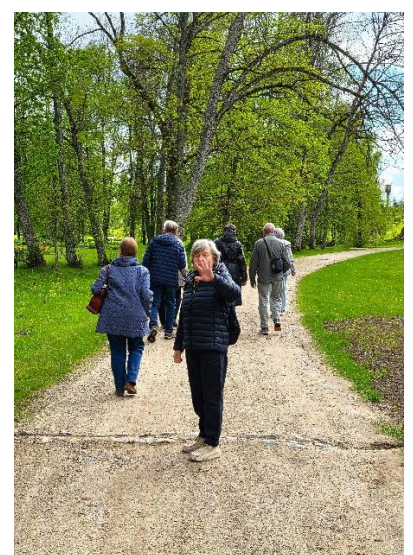
Sulaukęs klausimų apie šiandienos Lietuvos problemas, prelegentas pabrėžė, kad dabartinė karta pasaulį mato kitaip, nei Sąjūdžio laikmečio žmonės. O paprašytas pareikšti požiūrį į migracijos problemą, akcentavo žlugusią Angelos Merkel daugiakultūrės Europos filosofiją. Pripažindamas, kad šiuo klausimu jo nuomonė gal ir labai griežta, bet jis už migrantų asimiliaciją, o ne už integraciją.

Kalbėdamas apie Lietuvos vystymosi perspektyvas, prelegentas akcentavo išvadą, kad mes dabar gyvename geriau, nei bet kada anksčiau, kad Lietuva „pastatyta ant teisingų bėgių“. Tačiau pasaulis stovi ant didžiulės krizės slenksčio. Stinga JAV lyderystės, nebent lapkrityje vyksiantys rinkimai situaciją pakeistų.

Dėkodami už malonų sutikimą susitikti su PEK nariais, svečiui įteikėme gėlių puokštę ir padovanojome knygą „Vilniaus universiteto profesoriai emeritai“.

Vėlgi tradiciškai, nors alyvos šiemet neskubėjo žydėti, po kuklių vaišių pasivaikščiojome po Botanikos sodą, kuriam šiemet sukako 245 metai.

Kaip visada, labai svetinga ir maloni sodo vyriausioji mokslo darbuotoja, Baltijos valstybių botanikos sodų tinklo, konsorciumo ir asociacijos narė **dr. Silva Žilinskaitė** pasiūlė pasigrožėti žydinčiomis obelimis ir, lydėdama į obelių karnelį, parodė ir paaiškino pakeliui augančių augalų savybes.

Regis, susitikimas ir diskusija su žinomu politiku pavyko.

*Aprašą parengė VU profesorių emeritų klubo valdybos narė **profesorė Irena Valikonytė.***